

ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
The Administrative Skills of School Administrators Affecting
Academic Administration in Child Development Centers Under
The Chachoengsao Municipality Administration

นาตยา เทียนกุล*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ๑) ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ๒) ระดับการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ๓) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ๔) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๑๖๒ คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน ๓๙ คน และครู จำนวน ๑๒๓ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แบบเป็นขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ๑) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความรู้และความเข้าใจ รองลงมาคือด้านความคิดรวบยอด และด้านเทคนิค ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านการศึกษาและการสอน ๒) การบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดฉะเชิงเทราโดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านโภชนาการ และด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ด้านการวัดและการประเมินผล ๓) ทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ๔) ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถาน ด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความคิดรวบยอด ด้านการศึกษาและการสอน และด้านความรู้และความเข้าใจ ส่งผลต่อ การบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเขียนเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z'y = .445_{x1} + .266_{x4} + .287_{x2} + .202_{x3} + .082_{x5}$$

*วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คำสำคัญ : ทักษะการบริหารของผู้บริหาร, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate 1) to study the level of the administrative skills of school administrators under the chachoengsao municipality administration, 2) to study the level of academic administration in child development centers under the chachoengsao municipality administration, 3) to study the relationship between the administrative skills of school administrators and academic administration in child development centers under the chachoengsao municipality administration and 4) the administrative skills of school administrators affecting academic administration in child development centers under the chachoengsao municipality administration. The samples consisted of administrators and teachers under the chachoengsao municipality administration. Questionnaires were used for collecting data. Frequency, percentage, mean and standard deviation, Pearson's product moment correlation and multiple regression were employed to analyse the data. The research findings revealed as follows: 1) The administrative skills of school under the chachoengsao municipality administration as a whole was at a high level, ranking by the mean scores from high to low; there were the knowledge and understanding, the conceptual , the technique and the education and teaching respectively. 2) The academic administration in child development centers under the chachoengsao municipality administration as a whole and all aspects were at a high level, ranking by the mean scores from high to low; there were the curriculum, the nutrition, the educational supervision and the measurement and evaluation respectively. 3) The administrative skills of school and the academic administration in child development centers under the chachoengsao municipality administration was significantly positive correlation at a high level of .05 respectively. 4) The administrative skills of school especially the technique, the human, the conceptual, the education and teaching, and the knowledge and understanding, affected to the academic administration in child development centers under the chachoengsao municipality administration. It could be a written equation in standardized score as;
$$Z'y = .445_{x1} + .266_{x4} + .287_{x2} + .202_{x3} + .082_{x5}$$

Keywords: administrative skills of school administrators, child development centers

๑. บทนำ

การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญที่สุดและเป็นงานหลักของสถานศึกษาในการที่ต้องจัด ดำเนินการให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาในทุกๆ ด้าน เพราะวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณค่าในสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ เรียนรู้ได้ตามความสามารถ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีความสามารถ มีความสุข ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดไว้ งานวิชาการโรงเรียนจะดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรมและคุณสมบัติตามที่ต้องการ สามารถดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี และปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการภายในอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล พัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่น การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เป็นงานที่จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาระดับชาติ และจากการศึกษาการบริหารวิชาการตามขอบข่ายของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการที่สัมพันธ์และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับมากถึงมากที่สุด ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การประกันคุณภาพภายใน การนิเทศการศึกษากการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นต้น ๑ จากการศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านมามีปัญหาและอุปสรรคด้านผู้บริหาร และครูพี่เลี้ยงยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการวัด และประเมินพัฒนาการของเด็ก รวมถึงอาคารสถานที่ไม่ได้มาตรฐาน ขาดงบประมาณ สื่ออุปกรณ์และเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กไม่เพียงพอ อีกส่วนหนึ่งในด้านการประเมิน มาตรฐานของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปี มี ๓ ด้าน รวม ๒๔ มาตรฐาน พบว่า มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยเฉพาะในมาตรฐานที่ ๑๗ (มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น) ซึ่งตรงกับมาตรฐานที่ ๔ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ ๑๘ (มาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น) ซึ่งตรงกับมาตรฐานที่ ๕ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน (สมศ.) ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ แสดงให้เห็นถึงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร ส่งผลกระทบถึงนักเรียนที่ขาดการส่งเสริม

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๒), หน้า ๒๙.

พัฒนาการทางด้านองค์ความรู้ การคิดวิเคราะห์ การพัฒนาการทางด้านร่างกาย ด้านคุณธรรม ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัยของนักเรียน๒ จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อม และมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนให้เป็นระบบ นำไปสู่การจัดการศึกษาที่บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนบรรลุวัตถุประสงค์ จากความสำคัญของทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวมาแล้วในเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยอาจเป็นแนวทางการพัฒนาและสร้างเสริมทักษะการบริหารของผู้บริหาร และการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

๒. วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
๒. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
๓. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา
๔. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อ การบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

๓. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการวิจัยในด้านทักษะการบริหารของผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ Drake, Thelbert L. & William H. Reo^๓ ซึ่งได้เสนอทักษะการบริหาร ที่จำเป็นสำหรับการบริหาร ๕ ทักษะได้แก่ ๑) ทักษะด้านเทคนิค ๒) ทักษะด้านมนุษย ๓) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ๔) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ๕) ทักษะด้านความรู้และความเข้าใจด้านการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้วิจัยศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานที่ ๔ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น^๔ ๑๐ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านหลักสูตร ๒) ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน ๓) ด้านการเขียนแผนการจัด

^๒ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา, รายงานการรับรู้คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของครู สังกัดเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา, (ฉะเชิงเทรา, ๒๕๕๕), หน้า ๓๘ – ๔๐.

^๓ Drake, Thelbert L. & William H. Reo, *The Principalship*, 3rd ed. (New York : Macmillan, 1986) , pp. 29-30.

^๔ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น : กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๕.

ประสบการณ์ ๔) ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ๕) ด้านการวัดผลและประเมินผล ๖) ด้านการนิเทศการศึกษา ๗) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ๘) ด้านโภชนาการ ๙) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๑๐) ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทราปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๑๑ อำเภอ ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน ๓๙ คน ครูจำนวน ๒๔๑ คน รวม ๒๘๐ คน

๒) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie, R. V. & Morgan^๕ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวน ๑๖๒ คน จำแนกเป็นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓๙ คน และครู จำนวน ๑๒๓ คน

๕. ผลการวิจัย

การบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดฉะเชิงเทราโดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือด้านหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านโภชนาการ และด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ด้านการวัดและการประเมินผล เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า (๑) ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการวางแผนเตรียมการเพื่อการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และมีการประเมินพัฒนาการเด็ก และการบริหารจัดการหลักสูตร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมาย (มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์) (๒) ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการความสนใจและความสามารถของเด็กตามวัย และมีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็ก ผ่านกิจกรรมการเล่นที่เหมาะสมกับวัย (๓) ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจาก

^๕ Krejcie, R. V. & Morgan, E. W., "Determining Sample Size for Research Activities", (Education and Psychological Measurement, 1970), p. 608.

การเล่น การลงมือปฏิบัติ รองลงมาคือ จัดกิจกรรมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคมและสติปัญญา และมีการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ มีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย (5) ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการคำนึงถึงความปลอดภัยต่อตัวเด็ก พัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ รองลงมาคือ แหล่งเรียนรู้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ และมีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้สู่แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ มีแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่อย่างหลากหลาย ทั้งที่บ้านศูนย์ฯ ชุมชน (๕) ด้านการวัดผลและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากสื่อ เทคโนโลยีต่างๆ เช่นซีดีรอมวีดีทัศน์ และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กโดยร่วมจัดหาสื่อ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้การประเมินพัฒนาการเด็ก (๖) ด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกัน การบริการทางการศึกษาเรื่องแนวคิด และการจัดการในด้านการเรียนการสอน รองลงมาคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการจัดการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร่วมกันจัดกระบวนการเนื้อหาสาระ ทั้งการบริหารวิชาการ และธุรการ (๗) ด้านการวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการศึกษาค้นคว้าที่สะท้อนตัวครูและกลุ่มผู้ร่วมปฏิบัติงานในสถานการณ์สังคม รองลงมาคือ งานวิจัย เน้น เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการสอนและการเรียนรู้ และจัดทำวิจัยเพื่อมุ่งแก้ปัญหาและ/หรือพัฒนางานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพินิจวิเคราะห์การกระทำของตนเองและกลุ่ม (๘) ด้านโภชนาการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการส่งเสริมให้เด็กได้รับน้ำดื่มสะอาด และสารอาหารที่จำเป็น รองลงมาคือ มีการส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารครบ ๕ หมู่ และให้ผู้ปกครองของเด็กมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงภาวะโภชนาการในเด็กอายุ ๐-๕ ปี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ส่งเสริมให้เด็กวัยเรียนมีพัฒนาการทางร่างกายและสมองเจริญเติบโตสมวัย (๙) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา อารมณ์ และสังคม รองลงมาคือ มุ่งเสริมเจตคติคุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ และสร้างจิตสำนึกในธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง (๑๐) ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์

พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา รองลงมาคือ จัดการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด และมีการตรวจสอบและพัฒนางานของบุคคลทุกฝ่าย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายคือ จัดกระบวนการที่ส่งเสริมการพัฒนาองค์กรร่วมกัน

๔. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะพบว่าการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

๕. ผลการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ด้านความคิดรวบยอด ด้านการศึกษาและการสอน และด้านความรู้และความเข้าใจส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

๖. อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

๑) จากการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ^๖ ได้วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหาร ทักษะวิชาการกับการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร ตามทัศนะของคณะกรรมการประกันคุณภาพในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่าระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร ตามทัศนะของคณะกรรมการประกันคุณภาพในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นผู้บริหารที่มีความรู้ความชำนาญ ความสามารถในการดำเนินการบริหารเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากร ด้านอื่นๆ ที่มีอยู่โดยการผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่าง มีระบบ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปรวมถึงมีความสามารถในการทำความเข้าใจศาสตร์การบริหาร จนสามารถนำมาใช้ในปฏิบัติการกรรมการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างเชี่ยวชาญ^๗ ทักษะเป็น ความชำนาญในการแสดงออก หรือความสามารถในการ

^๖รุสลัน แวหามะ, ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา, (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา : บัณฑิตวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๘๒ – ๘๓.

^๗กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น : กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๔๖.

ปฏิบัติงานนั้นๆ ซึ่งเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ฝึกฝนประสบการณ์และพรสวรรค์ทักษะเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กร เช่นเดียวกับ^{๖๕} ที่กล่าวว่า ทักษะ เป็นความสามารถที่พัฒนาได้ไม่จำเป็นต้องเป็นทักษะที่มีมาแต่กำเนิด นอกจากนี้ยังเป็นทักษะที่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานได้จริง ไม่ใช่ทักษะที่แฝงอยู่ในตัว เพราะฉะนั้นเกณฑ์ที่จะใช้วัดความมีทักษะก็คือ การปฏิบัติงานอย่างได้ผลภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน

๒) จากการศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านความรู้และความเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และอยู่ในอันดับที่ ๑ สอดคล้องกับงานวิจัยของ^{๖๖} ได้ศึกษา ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกจนคร เขต๓ ผลการวิจัยพบว่า ระดับทักษะการบริหาร ด้านความรู้และความเข้าใจ อยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ^{๖๗} ได้ทำการศึกษาเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี ด้านความรู้และความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ความรู้มีความรู้ความคิด ความชำนาญในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยการนำความรู้ ความคิด สติปัญญาและวิสัยทัศน์มาประยุกต์ใช้สร้างสรรค์ผลงานในการบริหารงานในสถานศึกษา มีการนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจและขอข่วยการบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการวางแผน หรือรูปแบบในการกำหนดทิศทาง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา มีการตรวจสอบและทบทวนความรู้ตนเองอย่างสม่ำเสมอด้วยความเข้าใจ^{๖๘} สอดคล้องกับตำราของ รอดสิน^{๖๙} กล่าวว่าทักษะด้านความรู้และความเข้าใจ เป็นความของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการเป็นผู้มีความรู้ความคิด ความชำนาญในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามขอข่วยภารกิจที่อยู่ในความรับผิดชอบที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารงานของโรงเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง^{๗๐} ได้กล่าวว่า ทักษะด้านความรู้และความเข้าใจ หมายถึงความ

^{๖๕} Katz, R.L., *Skills of an Effective Administrator*, (Harvard Business Review, Executive Success making it in Management, 1955), pp.90-104.

^{๖๖} วิโรจน์ ยี่ขอ, *ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกจนคร เขต ๓*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกจนคร, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐๖ – ๑๑๑.

^{๖๗} จำเรียง ไพบูลย์เบ็ญจะ, *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, ๒๕๕๐), หน้า ๖๒ – ๖๔.

^{๖๘} กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, *มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*, (สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น : กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๕๓.

^{๖๙} ดำรงค์ รอดสิน, *ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์กลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ๒๕๕๓), หน้า ๓๖.

^{๗๐} จราพร พุฒคำ, *การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา ๖*, (บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๕), หน้า ๔๔.

ชำนาญและความเชี่ยวชาญในการใช้ความรู้ความคิด สติปัญญา สามารถสร้างวิสัยทัศน์ เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงวิธีการทำงาน สร้างกลยุทธ์ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน มีความสามารถด้านการวางแผน พัฒนาทีมงาน สามารถเผยแพร่ความรู้ ความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) จากการศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการศึกษาและการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และอยู่ในลำดับสุดท้าย สอดคล้องกับงานวิจัย^{๑๔} ได้ศึกษาการนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต๓ ผลการวิจัยพบว่า ๑) โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต ๓ มีปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้่าเป็นนักวิชาการ มีความชำนาญในการจัดและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับภารกิจและนโยบายการจัดการศึกษาของภาครัฐ พร้อมทั้งมีความสัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและชีวิตประจำวันโดยใช้ความรู้และความชำนาญในความรับผิดชอบด้านการจัดการศึกษา สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น พัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการจัดกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๕} ซึ่งสอดคล้องกับ Drake, Theibert L. & William H. Reo^{๑๖} ได้ให้ความหมายของทักษะ ด้านการเรียนการสอน ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร ในฐานะเป็นผู้นำทางการศึกษา ต้องมีความรู้และความเข้าใจในบทบาทภาระงานในความรับผิดชอบ และการบริหารองค์การไปสู่ความสำเร็จและเป็นผู้ให้คำแนะนำชี้แนะ หรือถ่ายทอดกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามภารกิจได้ เช่นเดียวกับวีระวัฒน์ อุทัยรัตน์^{๑๗} กล่าวถึงทักษะด้านการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลักอยู่ ๓ ส่วน ได้แก่ผู้เรียน ครูและหลักสูตร และยังสอดคล้องกับดำรงค์ รอดสิน^{๑๘} ทักษะด้านการเรียนการสอน หมายถึง ความชำนาญของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้ความรู้และความสามารถในการรับผิดชอบด้านการศึกษา รวมถึงการให้คำแนะนำ หรือถ่ายทอดกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อการบริหารองค์การไปสู่ความสำเร็จ

^{๑๔} ชัชชัย พุทธสุวรรณ, ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๔).

^{๑๕} กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, หน้า ๕๓.

^{๑๖} Drake, Theibert L. & William H. Reo, *The Principalship*, 3rd ed. (New York : Macmillan, ๑๙๘๖) , pp. 29-30.

^{๑๗} วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, แนวคิดในการบริหารสถาบันการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓), หน้า ๔๓.

^{๑๘} ดำรงค์ รอดสิน, ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์กลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, ๒๕๕๓), หน้า๓๖.

๔) จากการศึกษา การบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร เข้ามาสนับสนุน ช่วยเหลือเรื่องหนึ่งด้วยความเต็มใจและพึงพอใจที่จะเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงานตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และร่วมกันตรวจสอบประเมินผลร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งความพยายามนั้นอยู่เหนือการควบคุมและเกณฑ์ทางสังคมโดยคำนึงถึงกลุ่มหรือองค์กรเป็นสำคัญ ก่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกผูกพันและร่วมรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้ร่วมกันตัดสินใจ จะนำพาให้สมาชิกทุกคนร่วมมือกันดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ^{๑๙}

๕) จากการศึกษา การบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และอยู่ในลำดับที่ 1 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธรรม ดุขดี^{๒๐} ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนระดับปฐมวัย จังหวัดพิษณุโลก มีทัศนะต่อสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ด้านหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก^{๒๑} ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานหรือดำเนินการด้านวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามแผนการที่กำหนดไว้ เพื่อให้เด็กเรียนมีการเรียนรู้และพัฒนาครบทั้ง ๔ ด้านคือ ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม โดยที่นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข โดยที่ผู้บริหารและครูร่วมกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๖) จากการศึกษา การบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการวัดและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และอยู่ในลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมความสามารถให้ประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๒-๕ ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณา ปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรการประเมินพัฒนาการโดยที่มีการ ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอเนื่องตลอดปี สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนเลือกใช้เครื่องมือและจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน และประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะสมกับเด็ก

^{๑๙} อ่างแล้ว, หน้า ๓๒.

^{๒๐} สุธรรม ดุขดี, **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต ๒**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ๒๕๕๓).

^{๒๑} อ่างแล้ว, หน้า ๓๒.

รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆ ด้าน ไม่ควรใช้วิธีการทดสอบสำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ ๒-๕ ปีได้แก่การสังเกต การบันทึกพฤติกรรมการเล่น การสัมภาษณ์การวิเคราะห์ข้อมูลผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ^{๒๒}

๗. ข้อเสนอแนะ

๑) จากการศึกษาพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการศึกษาและการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ควรส่งเสริมครูในด้านการอบรมและการเป็นนักวิชาการ โดยใช้ความรู้ และความชำนาญในความรับผิดชอบด้านการจัดการศึกษา สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น พัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดกระบวนการนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ

๒) จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการวัดและการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้าน ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมความสามารถให้ประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็กวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการยึดหลักการประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆ ด้าน วิธีการประเมินที่เหมาะสมและใช้กับเด็กอายุ ๒-๕ ปี โดยการสังเกต การบันทึกพฤติกรรมการเล่น การสัมภาษณ์การวิเคราะห์ข้อมูลผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

๓) จากการศึกษาพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการวัดและการประเมินผล มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริมความสามารถให้ประเมินผลอย่างถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้การประเมินพัฒนาการเด็ก การประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมินพัฒนาการยึดหลักการประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี สภาพการประเมินมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกลงมือและจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลายๆ ด้าน วิธีการประเมินที่เหมาะสมและใช้กับเด็กอายุ ๒-๕ ปี ได้แก่การสังเกต การบันทึกพฤติกรรมการเล่น การสัมภาษณ์การวิเคราะห์ข้อมูลผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ ควรมีการนำความรู้ความ

^{๒๒} อ่างแล้ว, หน้า ๓๖.

ชำนาญความสามารถมาใช้ในการดำเนินการบริหารอย่างเต็มที่เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยใช้หลักการทฤษฎีและศิลปะต่างๆ มาใช้ในการดำเนินงาน จัดกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรประถมศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) จากการศึกษาพบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหาร ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ร้อยละ ๘๘.๒๐ ดังนั้น ผู้บริหาร รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการดำเนินงานโดยใช้ความรู้ความชำนาญความสามารถในการดำเนินการบริหารเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยเฉพาะในด้านทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษย ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านความรู้และความเข้าใจ เพื่อให้บรรลุ เพื่อเป้าหมายของหลักสูตรประถมศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ

๘. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ ดร.พจนีย์ มั่งคั่ง อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและ ดร.พลธาวิณ วัชรธำรงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นในเนื้อหาสาระ ตลอดจนตรวจแก้ไขจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้อง ดร.นุสินธุ์ รุ่งเดช ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมถึง ดร. วิชิต แสงสว่าง และ ดร. อังคณา กุลนภาดล ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ รวมถึงคณาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาด้วยดีเสมอมา

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ:

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น: กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๓.

_____. **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๓.

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑**.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๒.

บุรชัย ศิริมหาสาร. **จัดการความรู้สู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพมหานคร : แสงดาว, ๒๕๕๐.

วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. **แนวคิดในการบริหารสถาบันการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๓.

สาคร สุขศรีวงศ์. **การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท จี.พี. ไชเบอร์พรินท์ จำกัด, ๒๕๕๐.

สุนทร โคตรบรรเทา. **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ปัญญาชน, ๒๕๕๑.

(๒) วารสาร:

ชัยเสถียร พรหมศรี. “แนวทางการจัดการความขัดแย้งในที่ทำงานสำหรับผู้บริหาร”. **วารสารวิชาการวไลยอลงกรณ์.** ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒. ๒๕๕๑.

(๓) วิทยานิพนธ์/รายงานวิจัย:

จรรยา พุฒคำ. การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๖. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๕.**

จำเรียง ไพบุลย์เบ็ญจะ. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. ๒๕๕๐.**

ชัชชัย พุทสุวรรณ์. ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๔๔.**

ดำรงค์ รอดสิน. ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์กลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. **วิทยานิพนธ์-ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ๒๕๕๓.**

ธวัชชัย หอมยามเย็น. การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาหนองคาย เขต ๒. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๔๘.**

รุสลัน แวหามะ. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. ๒๕๕๔.**

๒๑๐ ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๘

วิโรจน์ ยี่ซอ. ทักษะการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ๓. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ๒๕๕๑.

สุธรรม ดุซดี. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต ๒. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ๒๕๕๓.

๒. ภาษาอังกฤษ

(I) Book

Drake, Thelbert L. & William H. Reo. **The Principship.** 3rd ed. New York : Macmillan, 1986.

_____. **Skills of an Effective Administrator.** Harvard Business Review, **Executive Success Making it in Management.** Massachusetts: University Press Cambridge, 1971.

